

REKENINGKUNDE: VRAESTEL II

EKSAMENNOMMER

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Tyd: 2 uur

100 punte

LEES ASSEBLIEF DIE VOLGENDE INSTRUKSIES NOUKEURIG DEUR

- Hierdie vraestel bestaan uit 11 bladsye en 'n Inligtingsboekie van 6 bladsye (i tot vi) met 'n Verhoudingsblad op bladsy i. Maak asseblief seker dat jou vraestel volledig is.
- Lees die vrae noukeurig deur.
- Beantwoord die vrae in die ruimte wat voorsien word.
- Dit is in jou eie belang om leesbaar te skryf en jou werk netjies aan te bied.
- Jy mag **nie** groen of rooi ink gebruik nie. **Jy mag 'n potlood gebruik, maar gebruik asseblief 'n sagte, donker potlood.**
- Alle berekeninge moet tot **twee desimale plekke** afgerond word.
- Die puntetoekenning en die toepaslike tyd wat vir elke vraag geneem moet word, is soos volg:

	Moontlike punte	Werklike punte	Nasiener se handtekening	Moderator se handtekening
Vraag 1: Ontleding van gepubliseerde finansiële state (55 minute)	45			
Vraag 2: Rekonsiliaties (30 minute)	25			
Vraag 3: Batebestuur (35 minute)	30			
TOTAAL	100			Kontroleerder

VRAAG 1 ONTLEDING VAN GEPUBLISEERDE FINANSIËLE STATE
(45 punte, 55 minute)

Bestudeer die inligting aangaande Shoprite Holdings Bpk. in die Inligtingsboekie.

1.1 Omkring vir elkeen van die volgende stellings die mees korrekte antwoord. Jy moet net een antwoord omkring.

1.1.1 AJV, soos genoem in die uittreksel uit die Direkteursverslag, staan vir ...

- A Algemene Jaarvergadering.
- B Akute Jaarverlies.
- C Aangesuiwerde Jaarverslag.
- D Algemene Joernaalverslag.

1.1.2 'n Professionele mening oor die akkuraatheid en betroubaarheid van die gepubliseerde finansiële jaarstate, in ooreenstemming met die Maatskappywet, IFVS-beginsels en King III, word aangebied deur die ...

- A Interne Ouditeure.
- B Eksterne Ouditeure.
- C Raad van Direkteure.
- D Aandeelhouders.

1.1.3 Verkope vir die 2014 finansiële jaar het met ... toegeneem.

- A 9.54%
- B 10.54%
- C 90.46%
- D 26.28%

1.1.4 Lenings verskyn onder niebedryfslaste en bedryfslaste. Die verskil tussen lenings as 'n niebedryfslas en 'n bedryfslas is ...

- A die plek wat die lenings voorsien het.
- B die tydperk waarna die lenings terugbetaal sal word.
- C % rente wat op elke lening gehef word.
- D waarvoor die lenings gebruik sal word.

1.1.5 Watter van die volgende sal **nie** as 'finansieringskoste' beskou word soos gesien in die Staat van Omvattende Inkomste nie?

- A Rente op verbandlening
- B Rente op oortrekking
- C Rente op lenings
- D Dividende op gewone aandele

(5)

- 1.2 Beskou die volgende verhoudings. Dui aan of die verhouding 'n winsgewendheids- (W), likiditeits- (L) of opbrengs- (O) verhouding verteenwoordig. Afkortings mag in jou antwoord gebruik word.

	Verhouding	Winsgewendheid (W) of Likiditeit (L) of Opbrengs (O)
1.2.1	Bedryfswins op omset	
1.2.2	Bedryfsbates : Bedryfslaste	
1.2.3	Opbrengs op kapitaal aangewend	
1.2.4	Vuurproefverhouding	

(4)

- 1.3 Verduidelik deur twee punte te noem waarom Shoprite Holdings Bpk. by die beginsels sal wil bly wat deur King III aanbeveel word, selfs al word maatskappye nie volgens die wet nie deur King III beheer nie.

- _____

- _____

(2)

- 1.4 Shoprite Holdings Bpk. het 'n bankoortrekking en 'n aansienlike saldo vir kontant en kontantekwivalente in die Staat van Finansiële Posisie. Noem twee dinge wat in die aantekening vir kontant en kontantekwivalente van Shoprite Holdings Bpk. aangetref word wat die saldo vir kontant en kontantekwivalente kan verklaar (minstens een van jou voorstelle moet die hoë saldo kan verklaar).

- _____
- _____

(2)

- 1.5 Beskou die uittreksel wat verskaf word oor die EeziCoupons wat in Shoprite Checkers-winkels bekend gestel sal word.

- 1.5.1 Verduidelik hoe die bekendstelling van hierdie koepons bruto wins beide negatief en positief sal beïnvloed.

Negatief: _____

Positief: _____

(2)

- 1.5.2 Verduidelik in die lig van die daling in die meeste van hul verhoudings in 2014 waarom dit vir Shoprite Holdings 'n goeie idee sal wees om toekomstige inisiatiewe (soos die EeziCoupons) in die aantekeninge by hul finansiële state in te sluit.

(2)

- 1.5.3 Waarom sal dit by die optekening van verkope waar koepons gebruik word belangrik wees om die waarde van die koepon afsonderlik van die aanvanklike verkoopsbedrag op te teken **en** stel voor waar die koepon in die Staat van Omvattende Inkomste opgeteken sal word.

(2)

- 1.6 Die bedryfsverhouding vir 2014 is 1.4 : 1.

- 1.6.1 Bereken die vuurproefverhouding vir 2014.

(3)

- 1.6.2 Voorraad het 'n aansienlike effek op die likiditeit van 'n onderneming. Verduidelik wat met 'likiditeit' bedoel word.

(1)

- 1.6.3 Verduidelik waarom dit in die konteks van Shoprite Holdings Bpk. die norm is vir voorraad (voorraad voorhande) om so hoog te wees.

(1)

- 1.7 Op 30 Junie 2014 is bykomende aandele uitgereik.

- 1.7.1 Die prys waarteen aandele op 30 Junie 2014 uitgereik is, is 3 273c elk. Toon hoe hierdie bedrag bereken is.

(3)

- 1.7.2 Verduidelik wat die NBW aandui, en waarmee dit gewoonlik vergelyk word.

(2)

- 1.7.3 Hoe vergelyk die NBW van Shoprite Holdings Bpk. op 30 Junie 2014 met die prys waarteen die nuwe aandele op 30 Junie 2014 uitgereik is?

(1)

- 1.7.4 Op grond van 'n besluit wat by die AJV van 2012 geneem is, moes die onderneming kapitaal verkry om bedrae te vereffen wat aan die Shoprite Holdings Executive Share Plan verskuldig was. Verduidelik waarom Shoprite Holdings Bpk. moontlik gekies het om aandele uit te reik in plaas daarvan om bykomende lenings te verkry.

(2)

- 1.8 Sedert 2013 het VPA en DPA gestyg.

- 1.8.1 Wat gebeur met die geld wat per aandeel verdien word, maar nie aan dividende uitbetaal word nie?

(1)

- 1.8.2 Sal aandeelhouers gelukkig wees met die opbrengs wat hulle op hul belegging verdien? Onttrek besonderhede uit die inligting wat verskaf is om jou besluit te steun.

(2)

- 1.9 Jy het op die oggendnuusberig gehoor dat Shoprite Holdings op grond van die 2014 finansiële jaareinde 'n hoë risiko en 'n swakker solvensieverhouding toon, wat aandeelhouersvertroue negatief beïnvloed.

- 1.9.1 Bereken die solvensieverhouding vir 2014.

(2)

1.9.2 Bepaal die skuld : ekwiteit-verhouding vir 2014.

--

(2)

1.9.3 Verwys na die solvensieverhouding, skuld: ekwiteit-verhouding en opbrengs op kapitaal aangewend en lewer kommentaar daaroor of jy met die nuus-berig saamstem.

(4)

1.9.4 Indien Shoprite Holdings bykomende lenings wil verkry, sal jy hulle aanraai om met die besluit voort te gaan? Motiveer jou besluit deur relevante inligting uit die Inligtingsboekie te onttrek.

(2)

VRAAG 2 REKONSILIASIES

(25 punte, 30 minute)

Verwys na die inligting aangaande Fitz Bakkery in die Inligtingsboekie.

2.1 Voltooi die Krediteurelys vir die maand eindigende Januarie 2015.

Krediteurelys van Fitz Bakkery

Micra Groothandelaars (31 895	
Pete se Bakbenodigdhede (33 150	
Die Plastiek Pakhuis (74 481	
	129 740

(8)

2.2 Toon hoe die Krediteurekontrolesaldo aangesuiwer is en dat hierdie saldo dieselfde is as die totaal van die Krediteurelys (beskrywings van die aansuiwerings word nie verlang nie).

Krediteurekontrolesaldo (31 Januarie 2015):

Krediteurekontrolesaldo na aansuiwerings:

(8)

2.3 Noem **twee** interne beheermaatreëls wat Sally kan instel om te verseker dat brondokumente nie verlore raak of verlê word nie, wat onakkurate finansiële rekords tot gevolg het.

(2)

2.4 Lewer kommentaar oor hoe goed Fitz Bakkery sy skuld, beide van debiteure en aan krediteure, bestuur. Haal spesifieke syfers aan om jou kommentaar te motiveer.

- ---
- ---

(4)

- 2.5 Fitz Bakkery stuur elke maand sy debiteurestate en maak telefoonoproepe na die snoepwinkels wanneer 'n betaling nie elke maand ontvang word nie. Sy pas die kredietvoorwaardes wat in die Inligtingsboekie aangedui word, akkuraat toe. Stel een ander ding voor wat Fitz Bakkery kan doen om sy debiteure sover te kry om meer gereeld te betaal.

(1)

- 2.6 Sally Fitzhenry is van mening dat dit nie nodig is om op 'n maandelikse basis haar bankrekening te rekonsilieer met die staat wat sy van CBM Bank ontvang nie.

- 2.6.1 Verduidelik aan haar waarom dit noodsaaklik is dat sy 'n bankrekonsiliasie doen.

(1)

- 2.6.2 Verskaf een voorbeeld van inligting wat net op die bankstaat aangetref sal word en waarvan die onderneming nie sal weet tensy dit 'n bankrekonsiliasie gedoen het nie.

(1)

VRAAG 3 BATEBESTUUR**(30 punte, 35 minute)**

Verwys na die Inligtingsboekie vir inligting aangaande Selwyn se Skoenwinkel.

- 3.1 Dui aan waarom Selwyn se Skoenwinkel moontlik die periodieke voorraadstelsel op sy voorraad toepas.

(1)

- 3.2 Gebruik die inligting aangaande die voorraad van die Westville-winkel om die volgende vrae te beantwoord: (Rond getalle tot die naaste sent af.)

- 3.2.1 Toon dat die geweegde gemiddelde koste per eenheid gelyk is aan R75.29.

(4)

- 3.2.2 Volgens die voorraadopname aan die einde van die jaar was daar 3 600 eenhede voorhande. Bereken die waarde van die eindvoorraad op 28 Februarie 2015.

(2)

- 3.2.3 Bereken die koste van verkope vir die jaar.

(3)

- 3.2.4 Bereken die getal eenhede wat verkoop moes gewees het.

(2)

3.3 Gebruik die inligting wat uit die finansiële state van Westville-winkel onttrek is en **bereken die volgende**:

3.3.1 Die getal eenhede wat **werklik verkoop** is.

--

(2)

3.3.2 Die **getal** eenhede wat óf gesteel is óf beskadig is en weggegooi moes word.

--

(2)

3.3.3 Die koste van die eenhede wat gesteel of beskadig is.

--

(2)

3.3.4 Die bruto winspersentasie wat deur die Westville-winkel behaal is.

--

(3)

3.4 Na 'n ondersoek is bevind dat die verlore voorraad nie gesteel is nie, maar uitgegooi is omdat dit beskadig was. Stel een manier voor waarop Selwyn in die toekoms moontlik 'n gedeelte van hierdie geld kan verhaal.

(1)

3.5 Selwyn se Skoenwinkel se netto winsgrens vir die twee takke verskil baie. Selwyn oorweeg dit om die Westville-winkel te sluit, aangesien dit nie 'n winsgewende onderneming blyk te wees nie. Jy word gevra om hom te help deur die volgende probleme op te los.

3.5.1 Stel twee interne beheermaatreëls voor wat Selwyn se Skoenwinkel kan implementeer om die risiko van diefstal en/of skade aan voorraad in die Westville-winkel te verlaag.

- _____
- _____ (2)

3.5.2 Stel twee ander maniere voor waarop Selwyn die Westville-tak se winsgewendheid kan verbeter. Haal syfers aan om jou voorstelle te steun.

- _____

- _____
_____ (4)

3.6 Selwyn se Skoenwinkel wil graag 'n gemiddelde winsgrens van 50% op die verkoop van al sy produkte behaal. Albei winkels het 'n winsgrens behaal wat effens laer as hierdie syfer is. Stel twee redes voor waarom die winsgrens wat behaal is, laer is as die beoogde winsgrens.

- _____
- _____ (2)

30

Totaal: 100 punte